

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yehezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

ה לאקזחי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

יחזקאל דה

הַנְּנִי שֶׁבֶר מִמֶּה לֶחֶם בִּירוּשָׁלַם
וְאֶכְלוּ לֶחֶם בְּמִשְׁקַל וּבְדֹאגָה
וּמִים בְּמִשׁוּרָה וּבְשִׁמּוֹן יִשְׁתּוּ:
(י) לְמַעַן יַחֲסְרוּ לֶחֶם וּמִים וּנְשָׁמוּ
אִישׁ וְאָחִיו וּנְמָקוּ בְּעֵינֵיהֶם:

ה (ח) וְאַתָּה בֶן-אָדָם קַח-לָךָ!
חֶרֶב חֲדָה תֵּעַר הַגְּלִבִּים
תִּקְחֶנָּה לָךְ וְהֵעַבְרָתָהּ עַל-רֵאשֵׁי
וְעַל-זִקְנֶיהָ וּלְקַחְתָּ לָךְ מֵאוֹנֵי
מִשְׁקַל וְחִלְקֶתָם: (ג) שְׁלֹשִׁית
בְּאוֹר תִּבְעִיר בְּתוֹךְ הָעִיר
בְּמִלֵּאת יָמֵי הַמָּצוֹר וּלְקַחְתָּ אֶת-

השלשית

תרגום אשכנזי יא

דען בראדשטאב. ד. ה. חק זמס
סע הונגערסכחטה ווערדען אין
ירושלים, דאס זיא דאס זיא (ד) זיא זיינע
וועהנער) דאן בראד נאך גע-
וויכט אונד נור אין גראס עס-
סען, זא וויא דאן וואססער
נאך מאאס אונד נור אין ענט-
זעטצען טרינקען ווערדען,
(ז) ווייל בראד אונד וואססער
מאנגעלן ווירר. דאן ווערדען
זיא איינער נאך דעם אנדערן
פערשמאכטען, אונד זא דורך
איהרע לאסטערטהאטען דא-
הין שווינדען.

ה (ח) דוא ערדענוואהן! נים
דיר איין שארפעס מעס-
סער, איין שעערמעססער
נעהמליך זאללסט דוא דיר
נעהמען, אונד עס פיהרען אי-
בער דיין הויפט אונד איבער
דיינען בארט, דאן נים דיר איי-
נע וואגע, אונד טהיילע זיא
(ד) זיא חכגעטניטטענען החזרע) איין; (ג) איין דריטטהיילן פערברענגען אין דער פערטיעפונג,
ווארין דיא שטארט אים, זאכאלד דיא בעלאנגערונגסצייט פאראיבער זיין ווירר; דאן נים
דאן

ר ש י

(טו) מטה לחם. משען לחם פי"לא דופי"ן בלע"ז: ונדאנה. דואגים שמא יכלה הלחם מהס.
דאנה איי"גשא בלע"ז ובלשונינו טרוף"ר בלע"ז: (יז) למען יחסרו. דאגתם ושמוגם בשביל איהו
חסרי לחם ומים בימי המצור וידאגו פן יכלה:

ה (א) חרב חדה. סימן לחרב נבוכדנצר: תער הגלבים. הרזענים ולשון יווני הוא. וי"א
פדקמלי"ר בלע"ז. ומנהם חנר תער הגלבים תער הגולמים ואין לו דמיון בתור':

(ב) בתוך העיר. אשר חקותה על הלבינה נבלות ימי מצור' אות היא שכלו שלישיהם בזלעפות
רעב

ב א ו ר

אשר לא נאסרו לנו ואשר רוב בני ישראל אינם נשמרים ממנס. (טו) מטה לחם, מסעד,
כמו שהמטה מסעד האדם המלש, וכן נאמר בתורה בשבתי לחם מסעד (ויקרא כ"ו כ"ו)
(רד"ק). (יז) למען יחסרו, עתה פירש הדאגה, לפי שחסרו לחם ומים (רד"ק).

ה (א) חרב חדה, כן יקראו הנלים המחודדים מלד אשר יחרבו הדכרים אשר הונפו
עליהם כמו כי חרבך הנפת עליה (שמות כ"ו כ"ג), חרבות כורים (יהושע ה' ב').

הגלבים, הספרים והס המגלמים ולא מנאנו לו חנר במקרא, ונבראשית רבה, היה המלאך
עומד ומגלב, ותרגום ירושלמי, וכל זקן גדועה ומגליבא (רד"ק). וחלקתם, השער.

(ב) באור, אור לשון להכה כמו אור לשכת נגדו (ישעיה מ"ז י"ד) או יתכן לפרשו מור ונמהו מאור
כשדים (נאמיה ט' ז') ולום לו השם שישורף את השער על העיר אשר על הלבינה, כי נאשר

דאז אנדערע דריטטהייל, אונד צערהויע עם מיט דעם מעס= סער רינגס אום זיא (מזן דיח טטמרט) הערום, אונד דאז לעטצטע דריטטהייל שטרייע איז דען ווינד. זא ווערדע איד הינטער איהנען (ישראל) הער דאז שוועררט ציעהען. (ג) נים יעדאך איינען גערניגען טהייל דאפאן, אונד בינדע איהן איין, אין איינען ציפפעל (דיינעס קויידעס). (ד) אונד פאן דיעי זעם נים וועדער עטוואס, ווירף עס אינו פייער, אונד לאס עם פערברענגען— פאן דיעועם, ווירד פערדערבען אויסגעהען איבער דאז אנצע הויז ישראל. (ה) זא שפריכט דער הערר, דער אללמעכטיגע: דיעועם

הַשְׁלִישִׁית תִּכְהוּ בְחָרֵב סְבִיבוֹתֶיהָ
וְהַשְׁלִישִׁית תִּזְרָה לְרוּחַ וְחָרֵב
אֲרִיק אַחֲרֵיהֶם: (ג) וְלִקְחַתְּ מִשָּׁם
מַעַט בְּמִסְפָּר וְצַרְתְּ אוֹתָם
בְּכַנְפֶיךָ: (ד) וּמָהֶם עוֹד תִּקַּח
וְהַשְׁלַכְתְּ אוֹתָם אֶל-תּוֹךְ הָאֵשׁ
וְצַרְפַּתְּ אֹתָם בְּאֵשׁ מִמֶּנּוּ תֵצֵא
אִשׁ אֶרֶץ-כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל: (ה) כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה זֶה זֶה יְרוּשָׁלַם
בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם שְׂמַתִּיהָ וּסְבִיבוֹתֶיהָ
אֲרָצוֹת: (ו) וְתָמַר אֶת-מִשְׁפָּטֶי

לרשעה

ירושלים זעטצטע איד אין דיא מיטטע דער פֿעלקער אונד דער זיא אומגעכענרען לעני דער, (ו) אונד דיעזע טטמרט) אוסוועכסנלטע מעהר מיינע רעכטע אין פֿרע פֿעל.

ר ש י

רעב בחובה שהם כאל בענין של עירנו כהנור נכמרו מפני זלעפות רעב (איכה ה'): חכה. אותה בחרב: סביב אותה לבינה סימן על הנורמים מן העיר שישיגים כשדים ויהרגום סביב ירושלים: והשלישית חזרה לרוח. סימן לגולים שילכו למלכים ויוחקו בן קרח וחבורתו וסם ארוק חרב אחריהם שהלך נבוכדנצר והמריב חם מלכים וסם נהרגו: (ג) ולרת אותם בכנפיך. אלו מתי מעט שיגלו לנבל ימיו: (ד) ומסם עוד תקח מאותם מתי מעט: ושפת אותם כאל. סימן לאחאב בן קוליה וכדקיה בן מחסי' אשר קלם מלך בבל: ממנו חלל אש. מן הרמזים האלה שאני רומז לך חלף הכוונות לכל בית ישראל: (ה) בחוף הגוים. שמתיא באמלע העולם: (ו) ותמר חת משכטי. ותחליף חת משכטי: מן הגוים. שך כתוב במגשה ויתעם מגשה חת יודיה ויושבי ירושלים לעזוב רע מן הגוים אשר השמיד ה' מכני בני

ב א ו ר

סם וסביבותיה מלור נעשה כמו חור. סביבותיה, הכנוי מוסכ על העיר. חכה, תחסר וי"ו החבור. והשלישית חזרה לרוח, סימן הוא על אותם שינוסו, ואמר למה ינוסו? על אשה ארוק חרב אחריהם. וחרב, וי"ו חמת כי, והחליף פה הנביא המשל בנמשל, כי נדמיונו הם אחד. (ד) ממנו תצא אש, כאשר ת"י בן חפוק אשחא, ואש הוא אות על הסורענות, נמי שנמלח הכנה בחנ"ך. (ה) זאח, שעור הפסוק כך הוא, הנה יבירו ויודו כל חמלי הטהען וקגיע, כי ה' הנחיל לכני ישראל את ארץ כנען על אשר היא בחוף ארצות העמים אשר נימי קדם היו יותר עלומים והיותר חכמים, כמו בן מלכים, לידון ואזור, למען ילמדו העמים האלה מהם מעט מעט חת חקי ה' עד אשר יאמינו כל יושבי חבל באל אחד; ולכן חזר ה': זאת ירושלים אשר שמתי בחוף הגוים למען תהיה להם למורה, זאת הראשעה לעשות מכלל הגוים, בה"א הידיעה, על אשר הם גוים ידועים. שמחיה, מושך עלמו ואחר עמו, כלומר וסביבותיה שמתי ארצות הגוים האלה. וסביבותיה ארצות, ככל הדבור בשלות שונות, ואמר ירושלים, כי עיר האמלכה היא ראש כל האדינה. (ו) ותמר,

לְרַשְׁעָה מִן־הַגּוֹיִם וְאֶת־הַקּוֹתֵי
 מִן־הָאָרְצוֹת אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֶיהָ כִּי
 בְּמִשְׁפָּטֵי מֶאֱסוֹ וְחַקּוֹתַי לֹא־
 הָלְכוּ בָהֶם: (ז) לָכֵן כֹּה־אָמְרוּ
 אֲדֹנָי יְהוִה יֵעָן הַמִּנְכֶם מִן־הַגּוֹיִם
 אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיכֶם בְּחַקּוֹתַי לֹא־
 הִלַּכְתֶּם וְאֶת־מִשְׁפָּטֵי לֹא־
 עֲשִׂיתֶם וּכְמִשְׁפָּטֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
 סְבִיבוֹתֵיכֶם לֹא־עֲשִׂיתֶם: (ח) לָכֵן
 כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנְּנִי עֲלֶיךָ
 גַּם־אֲנִי וְעֲשִׂיתִי בְּתוֹכְךָ מִשְׁפָּטִים
 לְעֵינֵי הַגּוֹיִם: (ט) וְעֲשִׂיתִי בְּךָ אֶת־
 אֲשֶׁר לֹא־עֲשִׂיתִי וְאֶת־אֲשֶׁר־לֹא־
 אֶעֱשֶׂה כְּמָרוּ עוֹד יֵעָן כָּל־
 הַזֹּעֲבֹתֶיךָ: (י) לָכֵן אָבוֹת יֵאָכְלוּ
 בָּנִים בְּתוֹכְךָ וּבָנִים יֵאָכְלוּ

פעלטהאטען, אלס יענע פעל-
 קער אום זיא הערום, זא וויא
 מיינע געכאטע מעהר אלס
 יענע זיא אומגעבענדען לעני
 דער; מיינע געועטצע פער-
 ווארפען זיא, אונד נאך מיי-
 נען געכאטען וואנדעלטען זיא
 ניכט. (ז) דארום שפריכט דער
 הערר, דער אללמעכטיגע,
 אלא: ווייל אייערע פֿרעפעלער-
 מעננע גרעסער איזט, אלס
 דיא דער אייך אימגעבענדען
 פעלקער, ווייל איהר ניכט נאך
 מיינען געועטצען געוואנדעלט,
 אונד מיינע געכאטע ניכט
 אויסגע איבט האכט, יא
 זעלבסט ניכט נאך דער וויזע
 דער אייך אומגעבענדען פעל-
 קער געהאנדעלט האכט:
 (ח) דארום, זא שפריכט דער
 הערר, דער אללמעכטיגע,
 ציעהע איך יעטצט געגען דיך
 איינהער, אונד ווילל שטראפֿ-
 געריכט אן דיר פֿאללציעהען
 פֿאר דען אויגען דיעוער נאצ-
 יאנען. (ט) איך ווערדע מיט

אבותם

דיר פֿערפֿאהרען, וויא איך נאך ניע פֿערפֿאהרען בין, אונד וויא איך ניעמעהר פֿערפֿאהרען
 ווערדע, אב אללער דיינער גרייעלטהאטען; (י) דארום זאללען עלטערן אין דיינער
 מיטטע איהרע קינדער, אונד קינדער איהרע עלטערן פֿערצעהרען — זאלבע שטראפֿגע-
 ריכֿ.

ר ש י

ישראל (ד"ה ב' ל"ג) ויש פותרים שהגוים לא קבלו תורתו והם קבלוהו עליהם ועברו עליה: (ז) יען
 המנכס. יען הזמינב את עלמיכס להפקר מן הגוים. המנכס ל' וימן להס המלך (דניאל א') ומנח'
 פתרו ל' הומה כמו המו גוים (מהלים מ"ו): וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם לא עשיתם.
 שהס לא המירו את אלהיהם ואתם המרת' כנודי בלא יועיל ורבותינו פי' כמתוקנים שנהס
 לא עשיתם נמקולקלי' שנהס עשיתם: (ח) גם אני. את בגדת עלי וגם אני הנני עליך:

ב א ו ר

מן שרש מרה ונשמט למ"ד הפעל כדרך נח' ל' ה' אס יבואו בזיו' הכפוך, והוא מושך
 עלמו ואחר עמו, וחמר את חקותי. (ז) המנכס, משרש המן וענינו פה כמו ואת
 יתר ההמון הזה (ירמיה כ"ג ט"ו) כלומר דלת עם הארץ, וענינו לא לבד כי בחקותי
 לא הלכתם, אבל גם נופלים אחס מהעמים אשר סביבותיכם כי גם כמשפטיהם לא עשיתם.
 בחקותי מלת יען מושך עלמו ואחר עמו, יען בחקותי לא הלכתם. (י) לכו, מלת הקריאה, כמו ל' כן

ריכטע ווילל איך אן דיר פֿער-
איבען — אונד דיינען גאַנצען
איבעררעסט ווילל איך נאָך
אַללען זייטען הין צערשטרייען.
(יא) פֿירוואַהר! בייא מיינעם
לעבען! שפּריכט דער הערר,
דער אַללמעכטיגע, דאַרום,
ווילל דוא מיין הייליגטהום
דורך אַללע דיינע גרייעלטהאַ-
טען אונד דורך אַללע דיינע
שייאזאַלע פֿעראונרייניגעט
האַסט, ווילל איך דייך פֿער-
רינגערן, ניכטס ווילל איך
פֿערשאַנען, אונד איך איבער
ניעמאַנדען ווילל איך מיך ער-
באַרמען. (יב) איין דריט-
טהייל זאָלל שטערבען דורך
דיא פּעסט, אָדער אין דיינער
מיטטע פֿערצעהרט ווערדען
פֿאַם הונגער, איין דריט-
טהייל זאָלל פֿאַללען דורך דאַן
שווערדט אין דיינער אומגע-
בונג, דען לעטצטען דריטטהייל
צערשטרייע איך נאָך אַללען
זייטען הין, אונד הינטער דיע-
זעם הער ווערדע איך דאַן

אבותם ועשיתי בך שפטים
וזריתי את כל שאריתך לכל-
רוח: (יא) לכן חי אני נאם אדני
יהוה אם לא יען את מקדשי
טמאת בכל שקוציך ובכר-
תועבתיך וגם אני אגרע ולא-
תחוס עיני וגם אני לא אחמול:
(יב) שלשתיך בדבר ימותו וברעב
יכלו בתוכך והשלשית בחרב
יפלו סביבותיך והשלשית לכל-
רוח אורה וחרב אריק אחריהם:
(יג) וכלה אפי והנחתי חמתי בם
והנחמתי וידעו כי אני יהוה
ודברתי בקנאתי בכלותי חמתי
בם: (יד) ואתנך לחרבה ולחרפה
בגוים אשר סביבותיך לעיני

שווערדט ציעהען. (יג) זאָ ווירד מיין צאָרן זיא פֿערטילגען, זאָ ווילל איך מיינען
גרים געגען זיא אויסלאַססען, אונד ענדערן מיינע געווינונגען געגען זיא, דאַמיט
זיא עס ערפֿאַהרען, דאַס איך דער עוויגע אין מיינעם אייפֿער עס זאָ פֿערהענגט,
ווען איך מיינען גאַנצען גרים איבער זיא אויסגעשיטטעט האַבען ווערדע-
(יז) דער פֿערהערונג אונד דער שמאַך ווערדע איך דייך איבער לאַססען אונטער דען
דיך אומגעבענדען פֿעלקערן, דאַמיט דוא יעדעם פֿאַראַיבערנעהענדען צור שוויא גע-
שטעללט

ר ש י

(יג) והנחתי חמתי כשאנקם כס חנוח חמתי ולא תלוקני רומי: והנחמתי. ואתנחם על
הלער שלערתם אותי: (יד) ולחרפה. דיטער "יר בלע"ז:

לנבעות

ב א ו ר

כל כורג קין. (יא) אגרע, תסטר מלת מספר. (יב) שלשתיך, עתה מפרש מה שאמר
לו למלך השער לשלש חלקים. (יג) והנחמתי, מנחין בהסעל, והכאן והתנחמתי;
והוראתו, כל מהשבותי אשר תמיד היו להטיב להם יהיו עתה להרע להם, והוא דרך כלל.
והיזה

י ח ז ק א ל ה ו

כָּל-עוֹבֵר: (טו) וְהִיָּתָה חֲרָפָה
וּגְדוּפָה מוֹסֵר וּמְשֻׁמָּה לְגוֹיִם
אֲשֶׁר סְבִיבוֹתָיִךְ בַּעֲשׂוֹתַי בְּךָ
שֹׁפְטִים בְּאֵף וּבְחֶמָה וּבְתַכְתּוֹת
חֶמָה אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי:
(טז) בַּעֲשֵׂתִי אֶת-חֲצֵי הָרֶעִב
הָרָעִים בְּהֵם אֲשֶׁר-הָיוּ לְמִשְׁחִית
אֲשֶׁר-אֵשְׁלַח אוֹתָם לְשַׁחֲתֶכֶם
וְרֶעִב אֶסֶף עֲלֵיכֶם וּשְׁבַרְתִּי לָכֶם
מִטֶּה-לֶּחֶם: (יז) וּשְׁלַחְתִּי עֲלֵיכֶם
רָעִב וְחַיָּה רָעָה וּשְׂכָלְךָ וְדַבָּר
וְדָם יַעֲבֹר-בְּךָ וְהָרַב אָבִיא עֲלֶיךָ:
אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי:

ו (ח) וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
(ג) בֶּן-אָדָם שִׁים פָּנֶיךָ אֶל-
הָרִי יִשְׂרָאֵל וְהִנֵּבֵא אֵלֵיהֶם:
(ג) וְאָמַרְתָּ הָרִי יִשְׂרָאֵל שְׁמָעוּ

דבר

ה ר ג ו מ א ש כ נ ו י

שטעללט זייעסט; (טו) דוא
ווירסט צום שפאטטע אונד
צום האָהן, צור וואַרנונג אינד
צום שרעקבילדע ריענען, דען
פֿעלקערן, דיאדיך אומגעכען,
ווען איך אין צאָרן אונד וואוטה
מיט גריסטיגען ציכטיגונגען
יענע שטראפֿגעריכטע אן דיר
אויכאיבע, דיא איך איבער
דיך פֿערהענגט האַבע .
(טז) ענטזענדע איך נון ווידער
איך יענע טערטליכען פֿפֿילע
דעם הוננערס, דיא איך בע-
רייטס פֿערדערבליך וואַרען,
זאָ ווערדע איך, ווען איך זיא
יעטצט צו אייערעם פֿערדער-
בען זענדע, דען הונגער העפֿ-
טיגער וויטהען לאַססען, אונד
דען כראָדשטאָב נאָנץ צער-
ברעכען. (יז) הוננערסנאָטה
אונד רייסענדע טהיערע ווילל
איך אונטער איך שיקקען,
דיא דיך קינדערלאָז מאַכען
ווערדען, פעסט אונד מאָרד
זאָללען אין דיינער מיטטע ווי-
טהען, אונד אויך קריעג ווילל
איך איבער דיך בריינגען —
זאָ האַבע איך דער עוויגע עס
(זיבער דיק) בעשלאַססען.

ו (ח) דעם נויגען וואַרט וואַרד מיר, וויא פֿאַלנט: (ג) ע-דענוואָהן! ווענדע דיין אַנגעוויכט גע-
גאָר דיא בערגע ישראָל, אונד פראָפֿעציהע איבער ויא. (ג) דוא זאָללסט זאָגען: האַרעט,

איהר

ר ש י

(טו) וגדופה. בזיון: מוסר. ייסורין: ומשמה. חמכון: (טו) ורעב אוסף עליכם. הוא רעב
הפרוטה הנלה מן הכנים כך שמעתי: מטה לחם. משען לחם:

ב א ו ר

(טו) והיחה, כן דרך המקרא לדבר לנוכח ושלל לנכח נאמד (רד"ק). חרפה, לחרפה וכן נכולן.
מוסר ומשמה, מוסר שיוסרו הגוים בכך, ומשמה, שיממהו ברוב הרעה שאל אליך
(הנ"ל). (טו) אשר היו למשחית, ידוע כי הרעב היה פעמים רבים בארץ ישראל. ורעב
אוסף, כלומר עמה אם אשלא נכס חזי הרעב, לא יהיו כמלפניו, אכל יכאינו יומר נאשר
אוסף הרעב ואשכור מטה לחם.
ו (כ) הרי ישראל, ידוע כי ארץ ישראל ארץ הרים היא (ג) לאשיקים, הוראות רבות